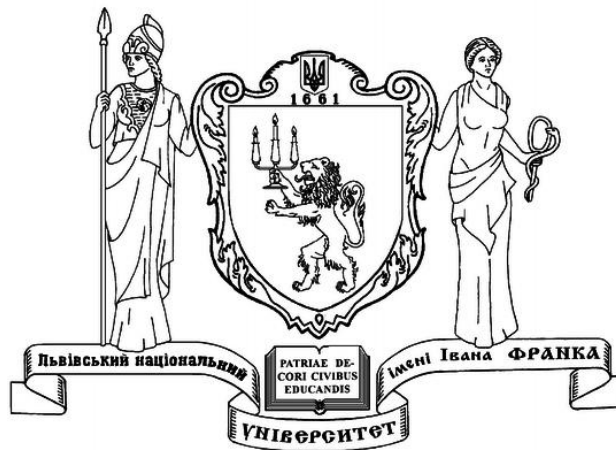

ФОРМУВАННЯ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ

Випуск 38

ЛЬВІВ – 2017

**FORMATION
OF MARKET ECONOMY
IN UKRAINE**

**ФОРМУВАННЯ
РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ
В УКРАЇНІ**

ISSUE 38

ВИПУСК 38

Scientific journal

Збірник наукових праць

Published since 1995

Видається з 1995 року

Ivan Franko National
University of Lviv

Львівський національний
університет імені Івана Франка

2017

*Друкується за ухвалою Вченої Ради
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол №44/12 від 27.12.2017 р.)*

*Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації.
Серія КВ №14600-3571Р від 29.10.2008 р.*

**Внесено в перелік наукових фахових видань України від 09.03.2016 № 241
Формування ринкової економіки в Україні. 2017. Випуск 38.
Formation of Market Economy in Ukraine. 2017. Issue 38.**

Науковий збірник містить статті провідних вчених та здобувачів наукових ступенів, присвячені вирішенню актуальних проблем економіко-математичного моделювання та інформаційних технологій в економіці.

Scientific collection contains the articles of domestic and foreign scientists, that are devoted to the researches of actual problems of economic-mathematical modelling and informational technologies in economy.

Редакційна колегія

проф., д-р екон. наук *С. М. Панчишин* (відп. ред)
доц., канд. екон. наук *Р. В. Михайлишин*
доц., канд. екон. наук *В. Б. Буняк* (відп. секр.)
проф., д-р екон. наук *О. З. Ватаманюк*
проф., д-р екон. наук *Л. С. Гринів*
проф., д-р екон. наук *В. М. Вовк*
проф., канд. екон. наук *І. В. Грабинська*
проф., д-р екон. наук *О. М. Ковалюк*
проф., д-р екон. наук *М. І. Крупка*
проф., д-р екон. наук *Б. В. Кульчицький*
проф., д-р соціол. наук *Ю. Ф. Пачковський*
проф., д-р екон. наук *В. І. Приймак*
проф., д-р екон. наук *Д. В. Ванькович*
проф., канд. екон. наук *В. Й. Плиса*

проф., д-р екон. наук *Є. Й. Майовець*
проф., канд. екон. наук *С. О. Матковський*
проф., д-р екон. наук *І. Р. Михасюк*
проф., д-р екон. наук *С. К. Реверчук*
проф., д-р екон. наук *А. Г. Хоронжий*
проф., канд. екон. наук *В. В. Яцура*
проф., д-р екон. наук *П. І. Островерх*
проф., канд. екон. наук *Я. С. Піцур*
проф., д-р екон. наук *О. В. Стефанишин*
проф., д-р екон. наук *С. М. Лобозинська*
проф., д-р екон. наук *М. І. Кульчицький*
проф., д-р екон. наук *О. О. Кундицький*
проф., д-р екон. наук *О. М. Підхомний*
проф., д-р екон. наук *Т. В. Яворська*

Professor *S. Panchyshyn* – Editir-in-Chifer,

Assistant professor *V. Buniak* – Managing Editor

Відповідальний за випуск: проф., д-р екон. наук – *В.М. Вовк*

Комп'ютерне верстання – *С. Прийма*

Адреса редколегії:

Львівський національний університет
імені Івана Франка,
пр.Свободи, 18, Львів-8, 79008
тел.: +380(32) 239-44-90

Editorial office address:

Ivan Franko National University of Lviv,
Svobody av., 18, Lviv-8, 79008

Tel.: +380(32) 239-44-90

Текст надруковано в авторській редакції

Адреса редакції, видавця і виготовлювача:

Львівський національний університет
імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, 79000, Львів, Україна

Формат 60x84/8.

Ум. друк. арк.12,8

Тираж 100 прим.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої
справи до Державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої
продукції.

Серія ДК №3059 від 13.12.2007 р.

© Львівський національний університет
імені Івана Франка, 2017

УДК 631.162:338.512

ОПТИМІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА

В. Плакида, І. Бурденюк

Вінницький національний аграрний університет

У статті розглянуто моделі і методи оптимізації витрат (класичні та сучасні), а також підходи до вдосконалення системи управління витратами. Обґрунтовано вибір пріоритетних напрямків управління витратами, визначено заходи щодо зниження витрат і проблеми їх реалізації.

Ключові слова: управління витратами, моделі, методи оптимізації, ефективність витрат, управлінське рішення, підприємство.

В сьогоденних умовах господарювання найважливішим є стратегічний рівень, на якому приймаються життєво важливі управлінські рішення для подальшого розвитку підприємства. Управління витратами є основною складовою фінансово-економічної стратегії підприємств, що обумовлено їхнім впливом на кінцевий результат діяльності, а відповідно, й на конкурентну позицію підприємств.

Практично перед кожним підприємством поставлено завдання забезпечити максимальний прибуток для своїх акціонерів і власників. Вирішити її можна двома способами: збільшувати обсяги продажів або скорочувати витрати. Беручи до уваги жорстку конкуренцію на ринку і обмежений попит, другий варіант є більш привабливим [1].

Мета будь-якої оптимізації – підвищення ефективності роботи організації, а не просто зниження витрат. Скорочення витрат невіддільне від поняття «ефективність витрат», або, кажучи мовою економіки, «рентабельність витрат».

Існує три основних моделі підвищення ефективності витрат:

- «чисте» зниження витрат – зниження витрат за рахунок позбавлення від невиробничих витрат. Основна економія йде за рахунок постійних витрат.
- «інтенсифікація» витрат – відбувається навіть деяке збільшення витрат, але при цьому більш істотно збільшується і виручка. Як правило, це відбувається при впровадженні нового обладнання, технологій, які збільшують продуктивність обладнання, а отже, і виручку. Ефективно для компаній, що розвиваються;
- «фіксація» витрат – коли при збільшенні виручки витрати не збільшуються. Як правило, це або збільшення ціни на продукцію, або рівноцінне збільшення виробничих витрат і зниження невиробничих. Ефективно для «витривалих» компаній, використовують ощадливе виробництво.

Переваги та недоліки кожної з цих моделей наводяться в табл. 1.

В даній таблиці представлені основні моделі зміни витрат в порівнянні з результатами. Насправді, у компанії є безліч видів діяльності, витрат, вона взаємодіє з великою кількістю постачальників, партнерів, покупців, в ній працює персонал з певною кваліфікацією і т. п. Тому краще за все не слідувати одній моделі при скороченні витрат, а використовувати їх виходячи з ситуації.

Таблиця 1

Моделі підвищення ефективності витрат

Модель підвищення ефективності витрат	Переваги	Недоліки	Висновки
«Чисте» зниження витрат	Реальне зниження витрат за рахунок позбавлення від невиробничих витрат; збільшення рентабельності	Потрібен серйозний аналіз витрат компанії; ризик невдоволення персоналу; ризик зниження продуктивності праці за рахунок усунення дійсно необхідних витрат	Ефективно у випадку наявності великого обсягу невиробничих витрат
«Інтенсифікація» витрат	Збільшення виручки за рахунок впровадження нових технологій і збільшення випуску продукції; підтримка більшістю персоналу; збільшення рентабельності	Можливо лише в разі доступності нових ринків збуту і споживачів; вимагає інвестицій і їх обґрунтувань	Ефективно для країн, що розвиваються, компаній на ринках, що розвиваються
«Фіксація» витрат	Збільшення рентабельності при фіксованих витратах; варіант - збільшення випуску при зниженні витрат	Підняття цін далеко не завжди можливо; в разі збільшення випуску продукції не уникнути збільшення витрат	Ефективно для «витривалих» компаній, які використовують ощадливе виробництво

Метою даної статті є дослідження з питань оптимізації управління витратами підприємства, визначення методів, підходів та пріоритетних напрямків управління витратами.

У реалізації сучасних методів управління витратами українська практика ринкового періоду істотно відстала від західної. У зв'язку з цим виникає необхідність розгляду методів, що складають ядро систем управління витратами на сучасному промисловому підприємстві [3].

Практика виробила ряд методів, які використовуються для оптимізації витрат:

- 1) метод застосування носіїв витрат;
- 2) застосування закону Парето;
- 3) порівняння витрат, побудова діаграм, бенчмаркінг;
- 4) ABC – метод (Activity Based Costing);
- 5) таргет – костинг;
- 6) кайзен – костинг.

Розглянемо та проаналізуємо основні методи для оптимізації витрат. Метод застосування носіїв витрат. Носії витрат – причини, фактори, що впливають на величину

витрат. Найбільш простий метод. Аналіз носіїв витрат дозволяє обґрунтувати управлінські рішення і проводити оптимізацію витрат.

Статті витрат і носії витрат:

- зарплата: ефективність роботи, місцезнаходження, рівень розвитку підприємства, територіальний фактор, галузь;
- сировина і матеріали: закупівельна ціна, масштаб закупівель, якість сировини, рівень відходів;
- витрати на фінансування: процентна ставка, термін залучення фінансування, рівень інфляції, кредитна історія, субсидії, місцезнаходження;
- витрати на ремонт: число одиниць обладнання, вік обладнання або термін служби, відсоток його зносу;
- витрати на електричну і теплову енергію: місцезнаходження, енергоємність виробництва, площі, ефективність використання, система обігріву;
- збутові витрати: число замовлень, кількість клієнтів, кількість виписаних рахунків;
- складські витрати: середній час зберігання одиниці продукції, автоматизація, якість зберігання, трудомісткість роботи;
- транспортні витрати: віддаленість покупців і постачальників.

При застосуванні Закону Вільфредо Парето виявляємо найбільш важливі, значущі статті витрат, так як тільки по ним можна отримати суттєву економію. Застосовуємо закон Парето (правило 80/20): для отримання 80% ефекту достатньо виявити і оптимізувати статті витрат, які становлять найбільшу питому вагу (20%). Тобто для отримання суттєвої економії необхідно оптимізувати вагомі витрати. Ступінь контрольованості статті може бути перешкодою в управлінні витратами. Одночасно з урахуванням значущих витрат керівництву необхідно зосередити увагу на тих з них, які можна поступово знизити, а також на тих, які швидко ростуть і можуть досягти високих значень найближчим часом [4].

Одним з розповсюджених методів оптимізації витрат є порівняння витрат, побудова діаграм, бенчмаркінг. Бенчмаркінг (Benchmarking) – система оцінки діяльності підприємства за допомогою порівняння з будь-яким відповідним аналогом. Метод аналізу тенденцій по діаграмі витрат передбачає аналіз зміни витрат в попередні періоди, виявлення важливих і істотних витрат, їх відхилень, причин і подальшу розробку заходів щодо усунення причин виникнення відхилень. Але, в цьому випадку, потрібно враховувати проблеми, які можуть виникнути: багато підприємств не знають власної структури витрат; немає чіткого розуміння розподілу відповідальності за витрати; в компаніях не визначені чіткі цілі щодо зниження витрат; відсутність культури економії як елемента корпоративної культури.

Метод ABC (Activity Based Costing) обліку, аналізу та оптимізації витрат по процесах дозволяє підприємству з високим ступенем достовірності визначати вартість і продуктивність операцій, оцінювати ефективність використання ресурсів і обчислювати собівартість продукції (робіт, послуг). Часто дані, отримані таким методом, радикально відрізняються від результатів традиційних методів калькуляції.

Традиційні методи спираються на об'ємні показники, що відображають використання ресурсів (матеріали, трудомісткість, матеріаломісткість) при виготовленні продукції. Але існує безліч процесів, які не пов'язані з обсягами виробництва: планування виробництва, налагодження устаткування, розробка дизайну продукту. Віднесення подібних витрат на продукт в традиційною схемою відрізняється від більш точної в даній ситуації системи ABC.

При методі ABC об'єктом обліку, калькуляції і аналізу є продукти, процеси, клієнти, сегменти ринку і канали збуту [2].

В міжнародній практиці найбільше визнання здобули два основних підходів щодо оптимізації витрат – це таргет -костінг та кайзен-костінг. Таргет-костінг (Target Costing) - формування собівартості нової продукції, виходячи з планованої ринкової ціни і очікуваної прибутковості продажів. Метод виник в Японії в 1965 р (Тойота), це спосіб захисту від економічних невдач, який допомагає зберегти гроші до того, як вони будуть витрачені. Використовується в інноваційних галузях, виробничих підприємствах, де постійно розробляються нові моделі і види продукції. А також в сфері обслуговування і на неприбуткових підприємствах. Його вигідно застосовувати на підприємствах з широкою номенклатурою продукції і дрібносерійного виробництва. Основний показник - цільова собівартість. Сама ідея, покладена в основу концепції таргет-костінг, - нескладна і революційна одночасно. Японські менеджери просто вивернули «навиворіт» традиційну формулу ціноутворення:

$$\text{Собівартість} + \text{Прибуток} = \text{Ціна},$$

яка в концепції таргет-костінг трансформувалася в рівність:

$$\text{Ціна} - \text{Прибуток} = \text{Собівартість}.$$

Це просте рішення дозволило отримати прекрасний інструмент превентивного контролю та економії витрат ще на стадії проектування. Цільова собівартість досягається в результаті пошуку резервів зниження витрат, і здійснюються такі дії: визначаються цільова ціна за одиницю продукції, потім цільова собівартість і кошторисна собівартість; порівнюються цільова собівартість і кошторисна, розраховуються відхилення по кожній статті витрат; розробляються заходи щодо усунення відхилень.

Кайзен-костінг (Kaizen Costing) - удосконалення маленькими кроками, поступове і безперервне зниження собівартості як результат спеціальної програми підприємства. Концепція кайзен, як і таргет-костінг, має японське походження і означає «вдосконалення». Її автор Масаакі Імаї вперше використав цей термін в 1986 р. Основа концепції - скорочення часу, що витрачається на операції, що не додають «цінності» кінцевого продукту. До таких операцій відносяться зберігання, накопичення, переміщення і т. д.

На відміну від таргет-костінг, кайзен-костінг застосовується на етапі виробництва продукції. Змінюються методи, технології виробництва вже існуючого продукту. Використання можливе в будь-якій галузі в сукупності з іншими методами оптимізації витрат. Застосовується для оптимізації витрат діючого виробництва або якщо таргет-костінг не дав результатів через 3 місяці.

Для змінних витрат заходи визначаються для кожної одиниці продукції. Постійні витрати регулюються цілком по підприємству в рамках управління по цілям.

Економічний ефект будь-якого проекту, в тому числі проекту скорочення витрат, полягає в додатково одержуваному прибутку. Додатково отримується прибуток, в свою чергу, залежить від того, наскільки виніть виручка, виробничі витрати, податкові платежі компанії в зв'язку з реалізацією даної інвестиційної ідеї. Таким чином, ключовий підхід до розрахунку ефекту будь-якого проекту (в тому числі скорочення витрат) полягає у визначенні того, на скільки більше компанія буде отримувати і на скільки більше буде платити в зв'язку із здійсненням проекту [4].

При прийнятті рішення про реалізацію того чи іншого проекту (програми, ідеї, альтернативи) враховується сукупність чинників - економічних і організаційних. Економічний фактор прийняття рішення полягає перш за все в обсягах додатково одержуваного прибутку і

показників «повернення» інвестиційних витрат. Серед організаційних чинників можна відзначити наявність ефективної управлінської команди, команди, здатної ефективно організувати роботу підприємства, підрозділу.

Ухвалення управлінського рішення неможливо без володіння достовірною інформацією. Достовірність економічної інформації багато в чому визначається розумінням суті економічних процесів, знанням конкретних методик і підходів. Оптимізація управління витратами - найважливіший елемент системи управління витратами. Без оптимізації витрат неможливо досягнення конкурентоспроможності та виживання компанії в умовах мінливого середовища. Невід'ємний елемент оптимізації - розробка заходів, які допомагають оцінити ефективність використання всіх ресурсів підприємства, виявити резерви зниження витрат на виробництві, зібрати інформацію для підготовки планів і прийняття раціональних управлінських рішень в області оптимізації витрат. Без участі управлінців і співробітників цей процес не буде результативним.

1. Андрущенко Н.С. Суть і значення витрат : історичний аспект / Н.С. Андрущенко // Актуальні проблеми економіки. – 2007. – №5. – С. 3 – 7.
2. Верхоглядова Н.І. Економіка підприємства. Навч. посібник / Н.І. Верхоглядова, Д.М. Ядронський, Н.А. Іваннікова. – К.: «Видавничий дім «Професіонал», 2008. – 384 с.
3. Гладчук Г.Г. Управління витратами виробництва як необхідна ланка ефективного господарювання / Г.Г. Гладчук // Формування ринкових відносин в Україні. – 2008. – № 5. – С. 52-57.
4. Скоропад І.С. Механізм управління витратами підприємства / І.С. Скоропад, Б.Р. Балюк // Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – Вип. 20(10). – С. 229 –232.

OPTIMIZATION OF ENTERPRISE EXPENSES MANAGEMENT

V. Plakyda, I. Burdenyuk

Vinnitsia National Agrarian University

The article deals with models and methods of cost optimization (classical and modern), as well as approaches to improving the cost management system. The choice of priority directions of cost management is substantiated, measures of cost reduction and problems of their realization are determined.

Key words: cost management, models, optimization methods, cost efficiency, management solution, enterprise.

ЗМІСТ

<i>В.-Б. Вовк, З. Артим-Дрогомирецька</i> АКТУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ У ПІДГОТОВЦІ ЕКОНОМІСТІВ-АНАЛІТИКІВ В УКРАЇНІ	3
<i>В.-Б. Вовк, Б. Матківський</i> ОПТИМІЗАЦІЯ ПЛАНУ ДІЯЛЬНОСТІ АГРОПІДПРИЄМСТВА НА ПРИКЛАДІ ПП «ЗАХІДНИЙ БУГ»	8
<i>В.-Б. Вовк, М. Дацко, М. Монастирський</i> ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ BLOCKCHAIN У БАНКІВСЬКУ СИСТЕМУ УКРАЇНИ	17
<i>В. Антонів</i> ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ІМІТАЦІЙНИХ МОДЕЛЕЙ ЕНЕРГЕТИЧНИХ СИСТЕМ.....	24
<i>О. Бондаренко, І. Ушкаленко</i> БЕЗПЕКА WEB-ДОДАТКІВ: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ЇХ АНАЛІЗ	28
<i>І. Бурденюк, Л. Волонтир</i> ЕКОНОМЕТРИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА.....	37
<i>Р. Вовк</i> МОДЕЛЮВАННЯ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ НА РИНКУ ПОСЛУГ	47
<i>П. Грицюк, Т. Бабич</i> ОПТИМІЗАЦІЯ СТРУКТУРИ РОСЛИННОЇ ГАЛУЗІ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ ІЗ ВРАХУВАННЯМ РИЗИКУ	52
<i>Н. Добровольська, І. Ушкаленко</i> МОДЕЛЮВАННЯ МЕХАНІЗМУ МОНІТОРИНГУ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ БАНКІВСЬКОЇ СФЕРИ	64
<i>О. Зелінська, Г. Матрунчик</i> ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ В СКЛАДНИХ СИСТЕМАХ	71
<i>О. Зелінська, Н. Попадинець</i> ДОСЛІДЖЕННЯ РИНКОВОЇ РІВНОВАГИ НА ОСНОВІ МОДЕЛІ ВАЛЬРАСА.....	77
<i>Н. Камінська, Є. Копичин</i> ОСОБЛИВОСТІ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ КРИПТОВАЛЮТНОГО РИНКУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	82
<i>М. Качмар, Ю. Максимець</i> ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ПИВНОГО РИНКУ В УКРАЇНІ	89
<i>О. Ковальчик</i> ДОСЛІДЖЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ АВТОДОРОЖНЬОГО ПІДПРИЄМСТВА МЕТОДОМ ЕКОНОМЕТРИЧНОГО АНАЛІЗУ	93
<i>С. Коляденко, В. Говоруха</i> ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА	98
<i>К. Копняк, Т. Остапенко</i> ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ В УПРАВЛІННІ БУДІВЕЛЬНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ	104
<i>Т. Кузь</i> АНАЛІЗ ФАКТОРІВ ВПЛИВУ НА РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ	109

<i>Я. Майовець</i> ФОРМУВАННЯ КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ДЛЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.	115
<i>Т. Павлюк, Л. Волонтир</i> ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ.....	122
<i>І. Паславська, О. Захарків</i> МОДЕЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ТОРГОВИХ МЕРЕЖ.....	128
<i>В. Плакида, І. Бурденюк</i> ОПТИМІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА	134
<i>Н. Потапова</i> ЕКОНОМЕТРИЧНИЙ АНАЛІЗ ПРИЧИННО-НАСЛІДКОВИХ ЗВ'ЯЗКІВ КОМПОНЕНТІВ СТРУКТУРИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР В ЗБУТОВІЙ АГРОЛОГІСТИЦІ.....	139
<i>С. Прийма</i> ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ І ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІННІ МІСЦЕВИМИ БЮДЖЕТАМИ	146
<i>Р. Рогатинський, Н. Гарматій</i> МОДЕЛЮВАННЯ ОПТИМАЛЬНОЇ СТРУКТУРИ ВИРОБНИЦТВА В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ ПІДПРИЄМСТВІ	157
<i>А. Романова</i> СТРАХУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ МІНІМІЗАЦІЇ БАНКІВСЬКИХ РИЗИКІВ	162
<i>О. Сауляк, І. Бурденюк</i> ІНФОРМАЦІЙНА СИСТЕМА ЯК ЗАСІБ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	169
<i>І. Ушкаленко, Ю. Зелінська</i> МОДЕЛЬ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ НА ПРИКЛАДІ ШВЕЙЦАРІЇ.....	174
<i>І. Чіков, І. Бурденюк</i> РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ЇХ РОЛЬ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ.....	179
<i>С. Шуткевич</i> ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ СТРАТЕГІЇ ІННОВАЦІЙНО-КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО ВИРОБНИЦТВА	184
<i>А. Orlovska, I. Paslavska</i> FRACTAL ANALYSIS OF UKRAINIAN STOCK MARKET DYNAMICS	188
<i>N. Vovk</i> UKRAINE IN INTERNATIONAL FINANCIAL AND ECONOMIC INTEGRATION PROCESS	194

CONTENS

<i>V.-B. Vovk, Z. Artym-Drohomyretska</i> ACTUAL TASKS IN TRAINING OF ECONOMISTS-ANALYSTS IN UKRAINE	3
<i>V.-B. Vovk, B. Matkivskyi</i> OPTIMIZATION OF ACTIVITY PLAN OF AGRARIAN ENTERPRISE BY AN EXAMPLE OF PRIVATE ENTERPRISE «ZAKHIDNYI BUIH»	8
<i>V.-B. Vovk, M. Datsko, M. Monastyrskyi</i> PROSPECTS FOR INTRODUCING THE BLOCKCHAIN TECHNOLOGY INTO THE BANKING SYSTEM OF UKRAINE	17
<i>V. Antoniv</i> GENERAL CHARACTERISTICS OF SIMULATION MODELS OF POWER SYSTEMS	24
<i>O. Bondarenko, I. Ushkalenko</i> SAFETY OF WEB-APPLICATION : ISSUES OF THE DAY AND THEIR ANALYSIS	28
<i>I. Burdenuyk, L. Volontyr</i> ECONOMETRIC MODELING OF THE ENTERPRISE FINANCIAL RESOURCES USE EFFICIENCY	37
<i>R. Vovk P.</i> MODELING OF DECISION MAKING ON THE SERVICES MARKET	47
<i>P. Hrytsiuk, T. Babych</i> OPTIMIZATION OF CROP INDUSTRY RIVNE REGION'S STRUCTURE, TAKING INTO ACCOUNT RISKS	52
<i>N. Dobrovoska, I. Ushkalenko</i> MODELLING THE MECHANISM FOR MONITORING FINANCIAL SECURITY OF THE BANKING SPHERE	64
<i>O. Zelinska, H. Matrunchyk</i> USE OF METHODS OF ECONOMIC-MATHEMATICAL MODELING IN COMPLEX SYSTEMS	71
<i>O. Zelinska, N. Popadynets</i> RESEARCH OF MARKET EQUILIBRIUM BASED ON VALLAZA MODEL	77
<i>N. Kaminska, Y. Kopychyn</i> FEATURES AND TRENDS OF DEVELOPMENT OF THE CRYPTOCURRENCY MARKET IN MODERN CONDITIONS	82
<i>M. Kachmar, Yu. Maksymets</i> CURRENT TRENDS OF UKRAINE BEER MARKET	89
<i>O. Kovalchuk</i> RESEARCH OF THE FINANCIAL STATE OF ROAD ENTERPRISES BY METHOD OF ECONOMETRIC ANALYSIS	93
<i>S. Kolyadenko, V. Govorukha</i> ECONOMIC AND MATHEMATICAL MODELING OF ENTERPRISE EXPENDITURE MANAGEMENT	98
<i>K. Kopniak, T. Ostapenko</i> IMPLEMENTATION OF INFORMATION SYSTEMS IN THE CONSTRUCTION ENTERPRISE MANAGEMENT	104
<i>T. Kuz</i> ANALYSIS OF FACTORS OF INFLUENCE ON DEVELOPMENT OF MACHINE BUILDING ENTERPRISES	109
<i>Y. Mayovets</i> FORMATION OF THE HUMAN POTENTIAL FOR THE INNOVATIVE DEVELOPMENT OF THE UKRAINIAN AGRICULTURAL SECTOR OF ECONOMY OF UKRAINE	115

<i>T. Pavlyuk, L. Volontyr</i> THE USE OF MODERN INFORMATION TECHNOLOGIES IN AGRICULTURAL HOLDINGS	122
<i>I. Paslavaska, O. Zaharkiv</i> MODELING OF TRADE ENTERPRISE NETWORK	128
<i>V. Plakyda, I. Burdenuyk</i> OPTIMIZATION OF ENTERPRISE EXPENSES MANAGEMENT ..	134
<i>N. Potapova</i> ECONOMETRIC ANALYSIS OF CAUSAL-CONSEQUENCE LINKS OF THE COMPONENTS OF GRAIN SELLING STRUCTURE IN SALES AGRILOGISTICS	139
<i>S. Pryima</i> IMPLEMENTATION OF INFORMATION SYSTEM AND TECHNOLOGY IN THE MANAGEMENT OF LOCAL BUDGETS	146
<i>R. Rogatinsky, N. Garmatiy</i> SIMULATION OF OPTIMAL STRUCTURE OF PRODUCTION IN THE AGRICULTURAL ENTERPRISE	157
<i>A. Romanova</i> OPTIMIZING THE ACTIVITIES OF THE BANK. INSURANCE AS AN INSTRUMENT FOR MINIMIZING BANK RISKS	162
<i>O. Saulyak, I. Burdenuyk</i> INFORMATION SYSTEM AS A MANAGER OF PRODUCTION ACTIVITY AGRARIAN ENTERPRISE	169
<i>I. Ushkalenko, Y. Zelinska</i> MODEL ECONOMY OF DEVELOPMENT UKRAINE ON EXAMPLE BY SWITZERLAND	174
<i>I. Chikov, I. Burdenuyk</i> DEVELOPMENT OF INFORMATION TECHNOLOGIES AND THEIR ROLE IN THE ACTIVITY OF ENTERPRISES	179
<i>S. Shytkevich</i> THEORETICAL ASPECTS OF INVESTIGATION OF INNOVATIVE-COMPETITIVE PRODUCTION STRATEGY	184
<i>A. Orlovska, I. Paslavaska</i> FRACTAL ANALYSIS OF UKRAINIAN STOCK MARKET DYNAMICS	188
<i>N. Vovk</i> UKRAINE IN INTERNATIONAL FINANCIAL AND ECONOMIC INTEGRATION PROCESS	194